

YSAsta YSOon kirjastoissa - kysely ja siirtymäsuunnitelmat

Mikko Lappalainen
mikko.lappalainen@helsinki.fi

Finto-ohjausryhmän kokous, 04.04.2017

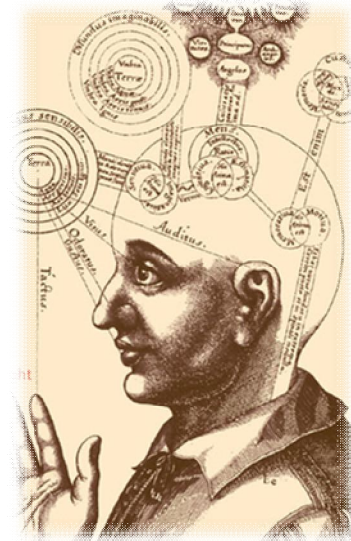
YSAsta YSOon eli...

Asiasanastosta ontologiaan?

Tesauruksesta ontologiaan?

Asiasanastosta tesaurukseen?

Tesauruksesta tesaurukseen?

YSAsta YSOon eli

- YSAn päivitys nykyaikaan
 - Käsitteille termit kolmella kielellä
 - Linkitys keskeisiin kansallisiin ja kansainvälisiin sanastoihin
 - URIt tunnistamaan käsitteitä termien sijaan

→ YSO \approx YSA 2.0

YSAsta YSOon

- Yksikielisydestä monikielisyteen
 - Ideaalitilanteessa sisällönkuvailu tarvitsee tehdä vain kertaalleen
 - Ø Tiedonhaku yli kielirajojen
 - Ø Sisällönkuvailun "tasa-arvoistaminen", nyt eri määrä termejä eri kielillä, joissain ei ruotsia ollenkaan

Monikielisyys: nykytilanne

Fennica Suomen kansallisbibliografia

Haku Lopetus På svenska In English

Viitteet

Tekijähakemisto

Suomen pääministeri : presidentin varjosta hallitusvallan käyttäjäksi /

Tekijä:	<u>Myllymäki, Arvo, 1945-</u>
Nimeke:	Suomen pääministeri : presidentin varjosta hallitusvallan käyttäjäksi / Arvo Myllymäki.
Kieli:	suomi
Julkaistu:	Helsinki : Talentum, 2010
Painettu/Valmistettu:	(Hämeenlinna : Kariston Kirjapaino)
Ulkoasu:	XX, 354 sivua ; 22 cm
ISBN:	978-952-14-1526-5 sidottu
Kohdeyhteisö:	<u>Suomi. Valtioneuvosto.</u> <u>Suomi. Eduskunta.</u> <u>Euroopan unioni.</u> <u>Eurooppa-neuvosto.</u>
Asiasana:	<u>pääministerit (ysa)</u> <u>toimivalta (ysa)</u> <u>valtiosäännöt (ysa)</u> <u>valtiosääntöoikeus (ysa)</u> <u>perustuslait (ysa)</u> <u>vallanjako (ysa)</u> <u>presidentit (ysa)</u> <u>parlamentarismi (ysa)</u> <u>poliittiset järjestelmät (ysa)</u> <u>hallitukset (ysa)</u> <u>ulkopoliittikka (ysa)</u> <u>EU-poliittikka (ysa)</u> <u>historia (ysa)</u>
Maantieteellinen asiasana:	<u>Suomi</u>
UDK-luokitus:	342 328
Muita luokituksia:	32.18209 (ykl) 33.21 (ykl)
Saatavuustiedot:	

YSAsta YSOon

- Siilloista avoimuuteen
 - YSO kehitetty yhteisten periaatteiden mukaan
 - YSO linkitetty keskeisiin kansallisiin sanastoihin
 - YSO ja KOKO laajasti käytössä kirjastojen ulkopuolella (museot, arkistot, YLE, ministeriöt ym.)
 - Ø Yhteentoimivuus lisääntyy
 - Ø Kirjastojen aineistot yhdistyvät muiden tiedontuottajien aineistoihin

Viitenäyttö

Koko viite | Lyhyt viite | MARC-näyttö

Viite 11 (yhteensä 413)

WIKIPEDIA
Vapaa tietosaanjärjestelmä

Etusivu
Tietoja Wikipediasta
Kaikki sivut
Salunnainen artikkeli

Osaillistuminen
Ohje
Kahvihuone
Ajankohtaista
Tuoreet muutokset

Työkäut
Tänne villitään sivut
Linkitettyjen sivujen
muutokset

Toimintosisivut
käännökset
Sivun tiedot
Wikidata-kohte
Viitteet

Tuosta tai vie
Luo kirja
Lataa
PDF-tiedostona
Tulostettava versio

Muilla kielillä
العربية
Bahasa Indonesia
Čeština
Deutsch
Español
English
Español
Euskara
فارسی
Français
Galego
ગુજરાતી
हिन्दी
Íslenska
Italiano
Lietuvių
Nederlands
日本語
Polski
Pycckий

Asiasanat ja luokittukset

Asiasana

- asuminen (ysä)
- asunnot (ysä)
- energiatoteutus (ysä)
- energiatoteutukset (ysä)
- lämmitys (ysä)
- ilmanvaihto (ysä)
- lämpö -- talteenotto (ysä)
- lämpöpumpit (ysä)
- sähkönkulutus (ysä)
- ekologinen asuminen (ysä)
- pientalot (ysä)
- kotitaloudet (ysä)
- ekoenergia (ysä)
- aurinkolämmitys (ysä)
- tuulivoima (ysä)
- puulämmitys (ysä)

Energiansäätö

Energiansäätö on

Vuonna 2008 suom.

Suomessa energia-

Suomessa toimiva

Sisältö

1 Energiansäätö on

2.1 Energiakats

2.2 Energiansä

2.3 Energiatote

2.4 ESCO-toim

2.5 Energiatote

2.6 WWF Gree

3 Kotitalouksien ene

4 Säätöpotentiaali

4.1 Kiinteistö

4.2 Teollisuus

4.3 Toimistot

5 Energiansäätöhan

6 Esteet

7 Poliittiset hankke

8 Yhtäystasuo

9 Katso myös

10 Lähteet

11 Aiheesta muualla

Energiansäätö

- maapallon uusi
- energiakustann
- riippuvuuden vä
- energian riittävy
- kasviuoneakas
- muiden ympärist
- terveyslaittojen
- laadun ja työturv

Energiansäätöhankeet Suomessa

Energiakatselmukset 1992–2007

Home Search

This site uses cookies. By continuing to use the site, you are agreeing to OCLC's placement of cookies on your device. [Find out more here.](#)

energy saving

Advanced Search Find a Library

Search results for 'energy saving'

Format

- All Formats (130,551)
- Article (112,119)
 - Chapter (46,303)
 - Downloadable article (37,26)
- Book (12,394)
 - Print book (5,161)
 - eBook (2,556)
 - Thesis/dissertation (162,4)
 - Microform (25,1)
 - Large print (6)
- Archival material (44,480)
 - Downloadable archival material (4,077)
- Computer file (750)
- Video (448)
 - DVD (161)
 - VHS (139)
 - eVideo (86)
 - Film (25)
 - Blu-ray (4)

Show more ...

Refine Your Search

Author

- [United States](#) (332)
- [National Renewabl...](#) (116)
- [National Renewabl...](#) (96)
- [Great Britain](#) (97)
- [Lawrence Berkeley...](#) (91)

Show more ...

Year

- [2014](#) (10,521)
- [2013](#) (9,657)
- [2012](#) (9,106)
- [2011](#) (14,377)
- [2010](#) (12,800)

Show more ...

Language

- [English](#) (47,578)
- [Korean](#) (3,288)
- [Japanese](#) (2,987)
- [Undetermined](#) (25,66)
- [Chinese](#) (2,045)

Show more ...

Content

Results 1-10 of about 130,551 (1.32 seconds)

Select All Clear All

Save to: [New List]

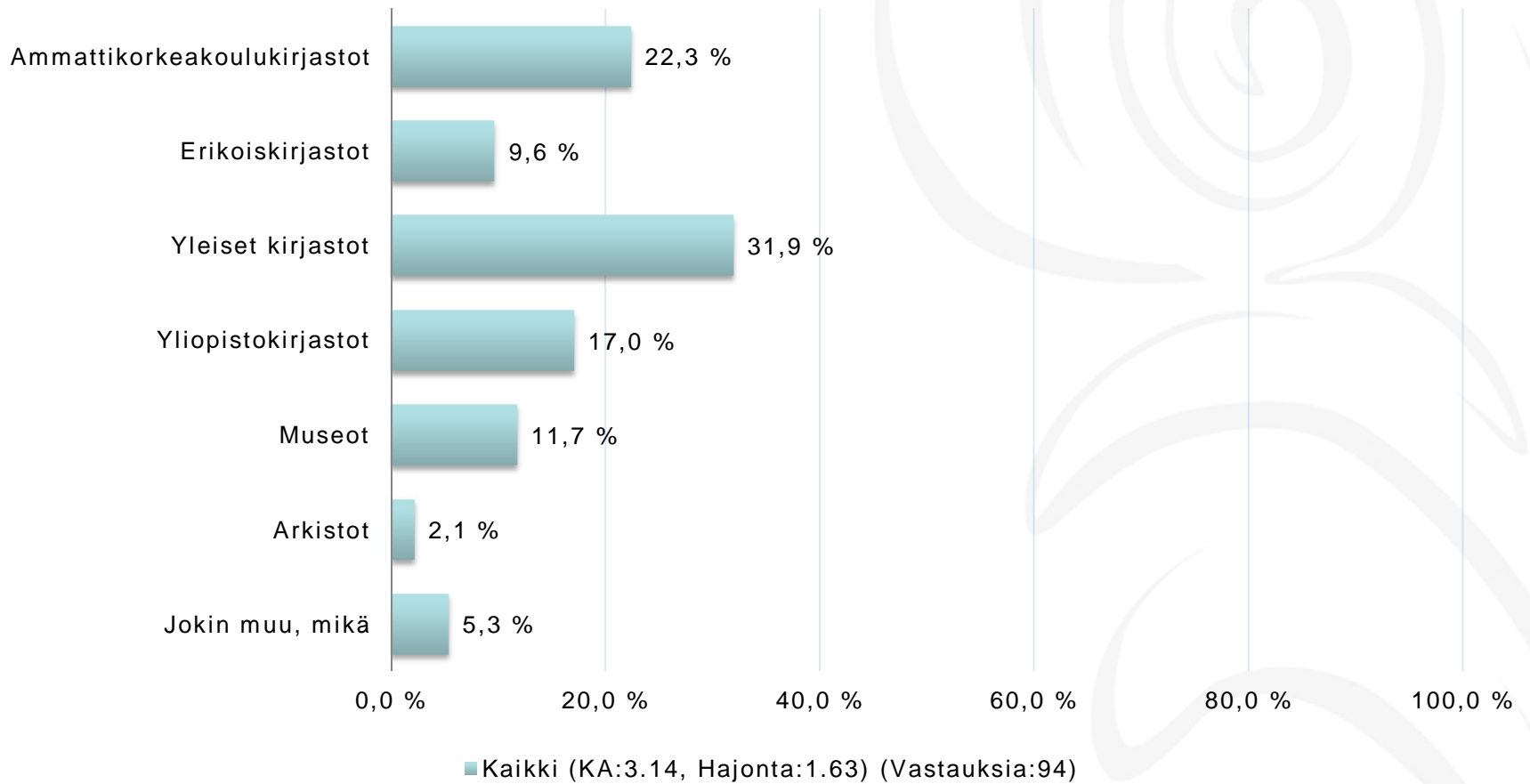
Save

- [The energy saving guide : tables for assessing the profitability of energy saving measures with explanatory notes and worked examples](#)
by George Helcke
Print book. [View all formats and languages.](#)
Language: English
Publisher: Oxford ; New York : Published for the Commission of the European Communities by Pergamon Press, 1981.
Database: WorldCat
[View all editions.](#)
- [Energy saving 3](#)
by Michael Simmons; Institute of Directors., Great Britain. Department of Energy.;
Print book
Language: English
Publisher: London : Institute of Directors, 1979.
Database: WorldCat
- [Energy Saving](#)
by Institute of Directors.;
Print book
Language: English
Publisher: [S.l.] : Institute of Directors, 1975.
Database: WorldCat
- [Energy saving effects in dwellings where measures have been implemented by governmental energy saving grants.](#)
by Statens råd för byggnadsforskning (Sweden);
Print book. National government publication. [View all formats and languages.](#)
Language: English
Publisher: Stockholm : Swedish Council for Building Research, 1981.
Database: WorldCat
[View all editions.](#)
- [The energy saving house](#)
by Thierry Salomon; Stéphane Bedel; Centre for Alternative Technology (Great Britain)
Print book. [View all formats and languages.](#)
Language: English
Publisher: Machynlleth, Powys, UK : Centre for Alternative Technology Charity, 2003.
Database: WorldCat
[View all editions.](#)

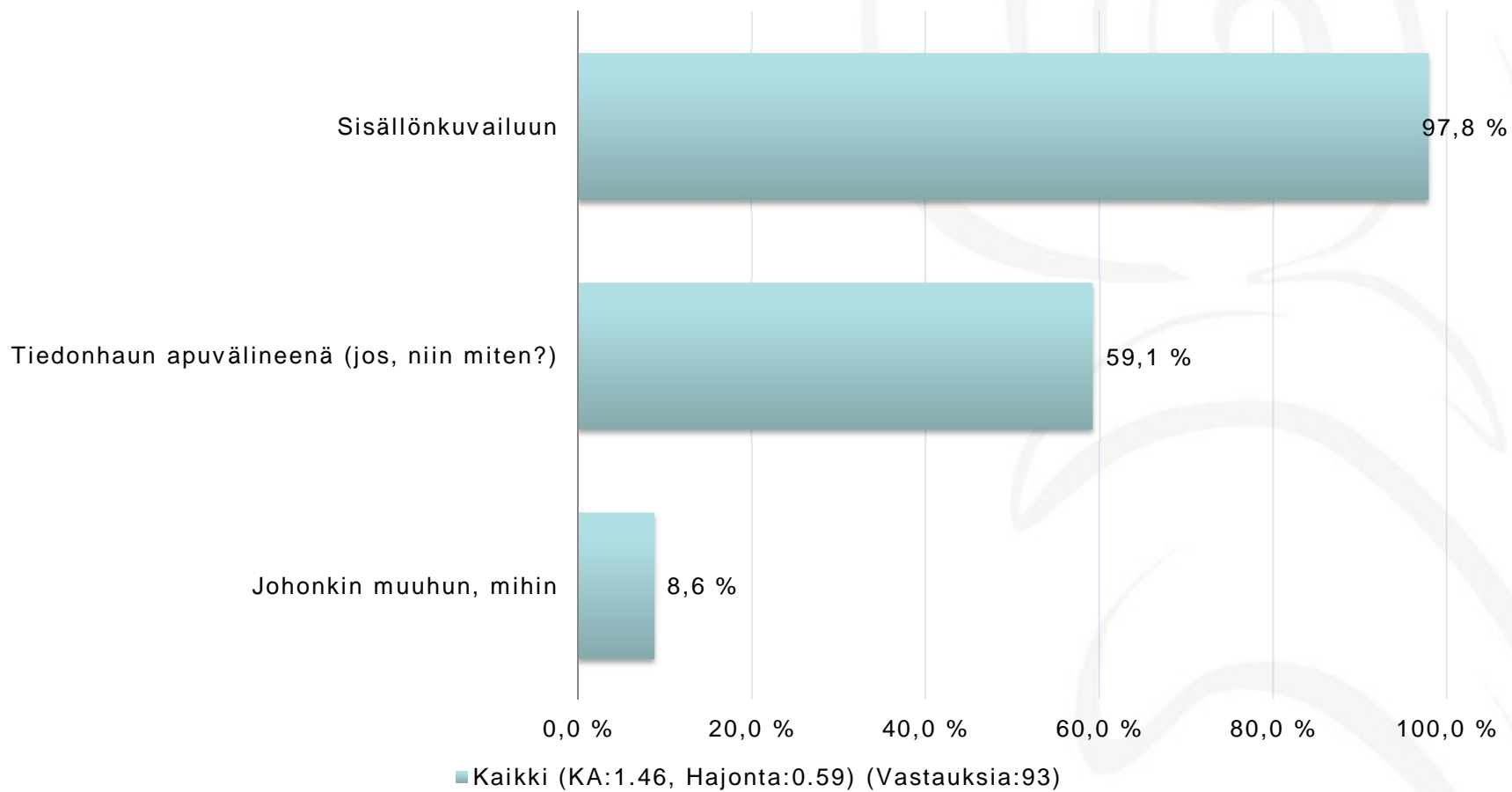
Kysely YSAn käyttäjille

- Kysely tehtiin helmikuussa
- Tarkoituksena kartuttaa kentän kuvailukäytäntöjä, viestiä siirtymästä ja tunnustella suhtautumista siirtymään
- Noin 100 vastausta

Vastaajien sektorit

Mihin käytätte YSAa tai Allärsia?

Mihin käytätte YSAa tai Allärsia? - Tiedonhaun apuvälineenä (jos, niin miten?)

“Asiakaspalvelussa, rekisterin korjaamisessa, tiedonhaussa muista kirjastojärjestelmistä ja tietokannoista”

“Hakutermien oikeiden muotojen tarkistamiseen”

“asiasanoitus yksi tärkein kokoelmanhallintajärjestelmämme hakutapa”

“Relevanttien hakusanojen löytämiseen/tarkistamiseen”

“kirjojen, taidekokoelmien, kokoelmaesineiden ja valokuvien luettelointiin ja hakemiseen sähköisissä järjestelmissä”

“Kollar upp vilka termer som gäller vid informationssökning”

“I Hankens LibGuider finns Finto länkad under "Infosökningstips" för studenterna”

“Asiasanoitus pomitaan KOKOsta ja näihin voi kohdistaa hakuja”

“sopivan hakusanan etsimiseen, ruotsin tai englanninkielisten hakusanojen etsimiseen, laajemman tai suppeamman hakukäsitteen etsimiseen”

“Finnassa haun rajaamiseen”

“Melinda- ja Finna-käyttöliittymien kautta”

Mihin käytätte YSAa tai Allärsia? - Tiedonhaun apuvälineenä (jos, niin miten?)

“Informaatiolukutaidon kurssilla kehoitetaan käyttämään YSA-asiasanastoa apuna hakusanojen ideoinnissa.”

“Opiskelijoiden tiedonhankinnan ohjauksissa mainostettu hakusanojen ideoinnin välineenä.”

“Kerromme opiskelijoille asiasanoista ja miten niillä voi tehdä hakuja tietokannoissa”

“Tiedonhaun opetuksessa”

“Koulutuksissa”

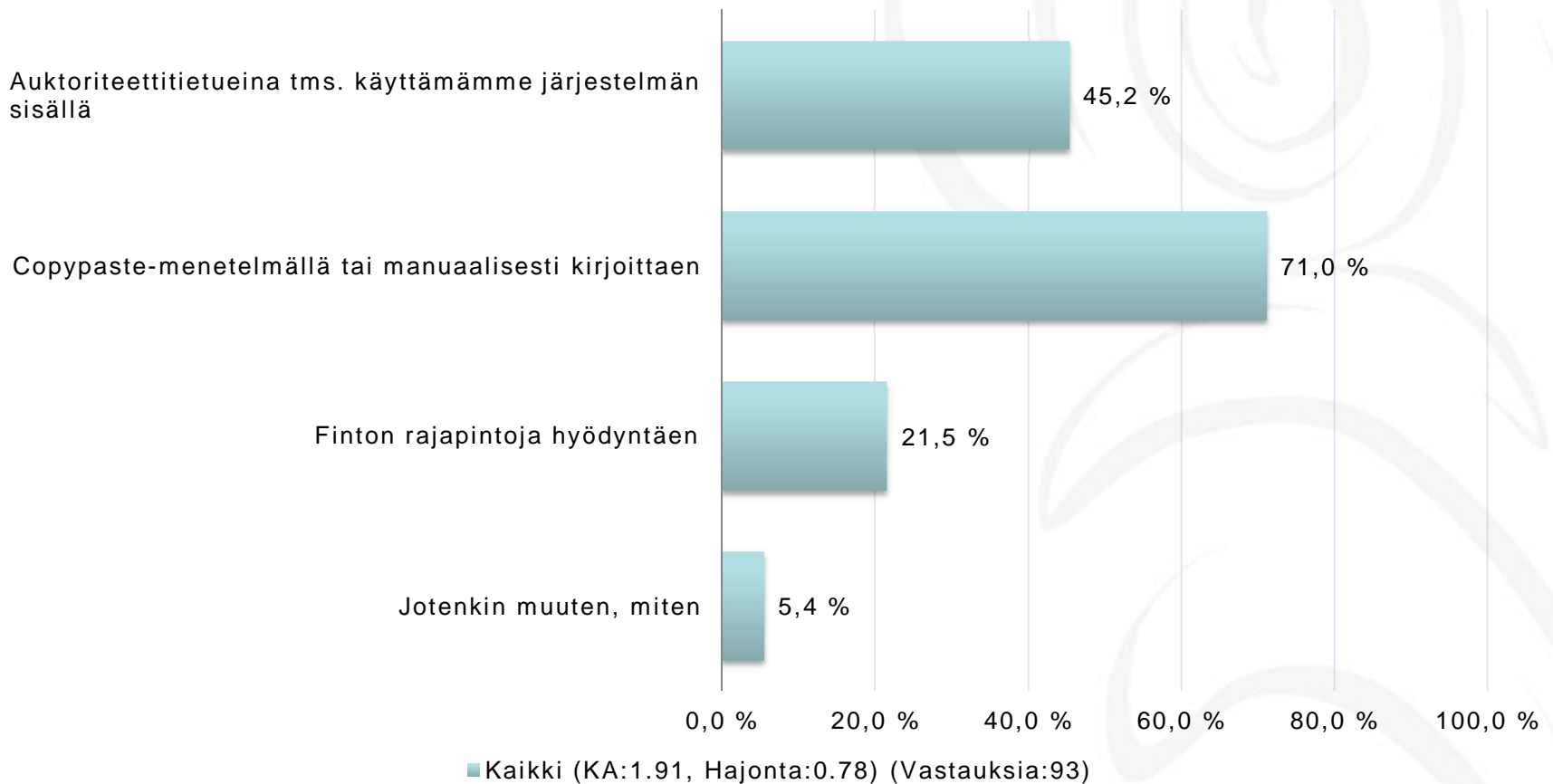
“Tiedonhaun opetus”

“Tiedonhankinnan opetuksissa mukana asiasanat ja ysa”

“Opiskelijoiden informaatiolukutaidon opetuksissa neuvotaan opiskelijoita käyttämään YSAa hakujen käsitteellistämiseen ja synonyymien etsimiseen. Opiskelijoita neuvotaan myös hyödyntämään YSAa (paitsi joillakin tieteenaloilla Eduskunnan asiasanastoa tai MeSHiä), kun he valitsevat opinnäytetöihinsä avainsanoja.”

“opetukseen Tieteellisen tiedonhaun kurssilla yliopisto-opiskelijoille”

Miten käytätte YSAa ja/tai Allärsia omassa järjestelmässänne?

Millaista tukea tarvitsisitte siirtymän toteuttamiseen organisaatiossanne?

- **Tekninen/konversiotuki**

bib-tietueiden konvertointiin tarvitaan Kansalliskirjaston koordinointia ja apua

yhteiskonversio olisi kaikkein paras.

Konversioiden tekeminen keskitetyksi tietokantoihin nopeuttaa ja suoraviivaistaa muutosvaihetta.

Konversioiden suunnitteluun.

Teknistä tukea ja ohjeistusta konversioon.

Tarvitaan tukea tietueiden konvertointiin ja rajapintojen käyttöönottoon.

YSO termien tulisi pystyä tuottamaan MARC21 auktoriteettitietuiksi, ainakin niin kauan kun käytämme Voyageria. Yhteisönimet olisivat jo Helkassa, jos Kansalliskirjasto avaisi datansa jotenkin järkevästi haravoitavaksi. Fintossa on ”Suomalaiset yhteisönimet”, mutta sitä ei pysty muuttamaan MARC-muotoiseksi (ainakin osakentät ja osin kiinteämittaiset kentät menisivät arvailuksi)

Että saataisiin YSO/ALLFO auktoriteetteina Alephiin (eli että voi käyttää yhtä helposti kuin nykyään YSA/Allärs Ctrl + F3-komennolla). Myös että saataisiin monikielisyys-tukea niin että asiasanoitus näkyy molemmilla kielillä, ilman että joutuu aina lisäämään asiasanat erikseen sekä suomeksi että ruotsiksi.

Tarvitsisimme tukea käytännön työssä ja Finton rajapinnan muodostamisessa kirjastojärjestelmään.

Miten SharePoint tekisi (tekisikö ollenkaan?) hakuja YSO:n avulla? Jos tekisi, niin miten muutos ja sanomat tulisi toteuttaa? Miten muut ovat siirtymän hoitaneet?

Millaista tukea tarvitsisitte siirtymän toteuttamiseen organisaatiossanne?

- **Tiedotus ja koulutus**

Tiivistä pakettia sektorikohtaisesti tehtynä.

Koulutusta siirtymään tarvitaan hyvissä ajoin mm. YSO:n käyttöön.

Mahdollinen työohje, Hyvä ja kattava tiedottaminen, selkeät periaatteet, pitävät aikataulut

Koulutusta, tietoa siitä millaisia muutoksia omaan järjestelmään on tehtävä että saadaan URIt kätevästi mukaan

Käytännön tason koulutusta ja tiedotusta esimerkkejä käyttäen, hyvissä ajoin etukäteen.

Selkeä ohjeistus kuinka tulee menetellä, ja siirtymän jälkeenkin ohjeistus kuinka YSO-kuvio toimii. Järjestelmätoimittaja tarvitsee tietoa teknisistä ratkaisuista, mitä heidän pitää tehdä.

Selkeää tiedottamista, ohjeita valmistautumiseen ja toteuttamiseen, tietoa siirtymän aikataulusta. Enemmän konkreettista tietoa siirtymän vaikutuksista: miten näkyy asiakkaille käyttöliittymässä, miten Finnassa YSOa voi hyödyntää...

Mutta en panisi pahakseni vaikka saisimme vierailevan kouluttajan käymään. Se voisi vähän kohentaa sisällönkuvailuun suhtautumista, se kun ei niitä seksikkäimpiä kirjastotoimia nykyään ole.

Kansalliskirjaston järjestämä koulutus etäyhteyksineen sekä kyseisen koulutuksen videoiminen, jotta jälkikäteen perehtyminen on mahdollista.

Sekä teoreettista sisällönkuvailukoulutusta ontologia-ajatteluun (suhteessa asiasanastoajatteluun) että käytännön koulutusta YSO:n käyttöön. Tietokantamuutoksiin tavanomaista ohjeistusta.

Koulutusta ontologioista - ihan perusasioista, ne eivät välttämättä ole selviä pitkään kokoelmatyötä tehneille, joilla on omat tapansa.

Millaista tukea tarvitsisitte siirtymän toteuttamiseen organisaatiossanne?

- **Resurssit ym.**

Tietoa, aikaa ja henkilökuntaresursseja

Rahaa

- **Ei tarvetta tuelle**

Ei välttämättä mitään, tai en ainakaan juuri nyt keksi. Koska YSO on ollut jo jonkin aikaa käytettävissä Finto-rajapinnan kautta, pitäisi asian olla kuvailijoillemme tuttu.

Finton kautta saatu informaatio ja tuki on koettu riittäväksi.

Mitä muita ajatuksia siirtymä herättää? (Kaikki)

“automaattinen käännös hauissa fin-swe, swe-fin olisi meillä todella hyödyllinen.”

“Hyvä juttu.”

“Herättää odotuksia asiasanojen "vähenemisen" suhteen, kun sanat linkittyvät toisiinsa ja toisaalta myös oikeiden sanojen löytyminen helpottunee (laajemmat ja suppeammat käsitteet; toisiinsa liittyvät termit).”

“Siirtyminen ontologioiden käyttöön on erittäin kannatettavaa, erityisesti tulevien, kehittyneempien kirjastojärjestelmien toiminnan kannalta. Ja onhan tätä jo odotettukin. :)”

“Asenne on myönteinen. On turha ylläpitää kahta rinnakkaista sanastoa. Ontologiarakenne mahdollistanee paremman toiminnallisuuden ja oletettavasti tuo jonkinlaisia synergiaetuja ylläpidossa.”

“Kaksikielisessä kaupungissa (Espoo) on asiakaspalvelussa haastavaa muistaa, että ruotsinkielinen aineisto on luetteloitu ruotsiksi ja on syynä siihen, ettei löydä asiakkaalle yhtään ruotsinkielistä koirakirjaa hakiessasi suomeksi. Tämä on vuosien mittaan varmasti aiheuttanut ruotsinkielisen aineiston alikäyttöä. Joten suhtaudun erittäin positiivisesti siihen, että jatkossa ruotsinkielinen aineistokin löytyisi paremmin - ja toisinpäin.”

“Uusi kokoelmahallitajärjestelmä tullaan kytkemään Fintoon, mikä helpottaa YSO:n käyttöä ja myös asiasanoittamista.”

“Olen odottanut kauan ja toivonut monikielisyttä”

“Mielellään niin nopeasti kuin mahdollista. Varsinkin englannin- ja ruotsinkieliset vastineet ovat hyödyllisiä.”

Mitä muita ajatuksia siirtymä herättää? (Kaikki)

“Monikielisyys erinomaista, toivottavasti mappautuvat myös Europeanaan Europeanan tietomallin mukaisesti. Vaatii uudenlaista ajattelutapaa luotteloitsijoilta ja yhteisten luettelointiohjeiden noudattamista.”

“Vaikuttaa hyvältä uudistukselta näin äkkiä luettuna.”

“KOKO on toiminut hyvin museo-aineistojen sisällön kuvailussa, koska sisältää myös erikoissanastot.”

“Toivotamme tervetulleeksi YSO:n, jos se vähentää turhaa työtä asiasanojen kääntämisessä.

Käsitteiden eri kieliversioiden linkittyminen olisi suuri apu tietueita poimiessa. Nyt esim. Ruotsin Btj:n tuottama ruotsinkielisen kirjallisuuden asiasanoitus pitää käsin kääntää omaan suomenkieliseen tietokantaan.”

“Monikielisyys on iso etu”

“Sillä näyttää olevan monia etuja YSA:an verrattuna. Tervetullutta mm. monikielisyys.”

“Mielestäni varsin hyvä asia.”

“Jos YSO toimii luettelointityö tulisi helpommaksi - paljon aikaa menee nyt siihen että me manuaalisesti lisäämme ruotsinkieliset asiasanat tietueisiin.”

“Hyvä jos YSO:n myötä voi tallentaa asiasanan/käsitteen yhdellä kielellä, ja samalla saa linkit muihin kielimuotoihin.”

Mitä muita ajatuksia siirtymä herättää? (Kaikki)

“Siirtyminen YSO:on on meillä käytännössä jo tapahtunut; muutosta vaatii vain osa tietokannasta (aikaisemmin tallennetut objektit)”

“Koska kuvailu tehdään Melindaan, niin YSO:sta ei taitaisi olla meille hyötyä ainakaan kuvailussa.”

“Käyttämämme KOKO -ontologia sisältää jo YSON, joten muutos ei tule vaikuttamaan suuresti toimintaamme.”

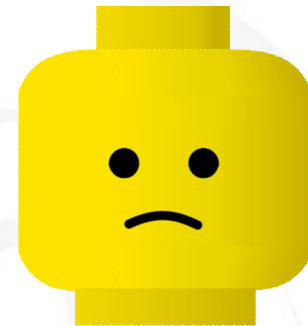
“Verkkopalvelujen haku pitää saada muutettua sellaiseksi, että se osaa hyödyntää YSOa ja ontologiaa. Onnistuukohan SharePoint-ympäristössä?”

“Teknisessä siirtymävaiheessa voi tulla ongelmia. Kirjastohenkilökunnalle asian omaksuminen voi viedä jonkin aikaa, mutta tuskin tulee suurempia ongelmia. Asiakkaat tuskin valittavat, toivottavasti tulevat huomaamaan palvelun paranemisenä. Uuden kirjastojärjestelmän toimivuus YSON kanssa on tärkeää.”

“Miten jatkossa paikalliset tietokannat (Voyager) voivat hyödyntää YSOa? E-aineistojen kuvailu paikallisessa tietokannassa (esim. isot e-kirjapaketit > LCSHn kautta YSON termit?)”

“Periaatteessa ajatus YSOon siirtymisestä on hyvä, myönteistä kehitystä, mutta innostusta laimentaa se, ettei käyttämämme kirjastojärjestelmä tällä hetkellä tue ontologioiden käyttöä, ontologian rakennetta ei voi hyödyntää tiedonhaussa.”

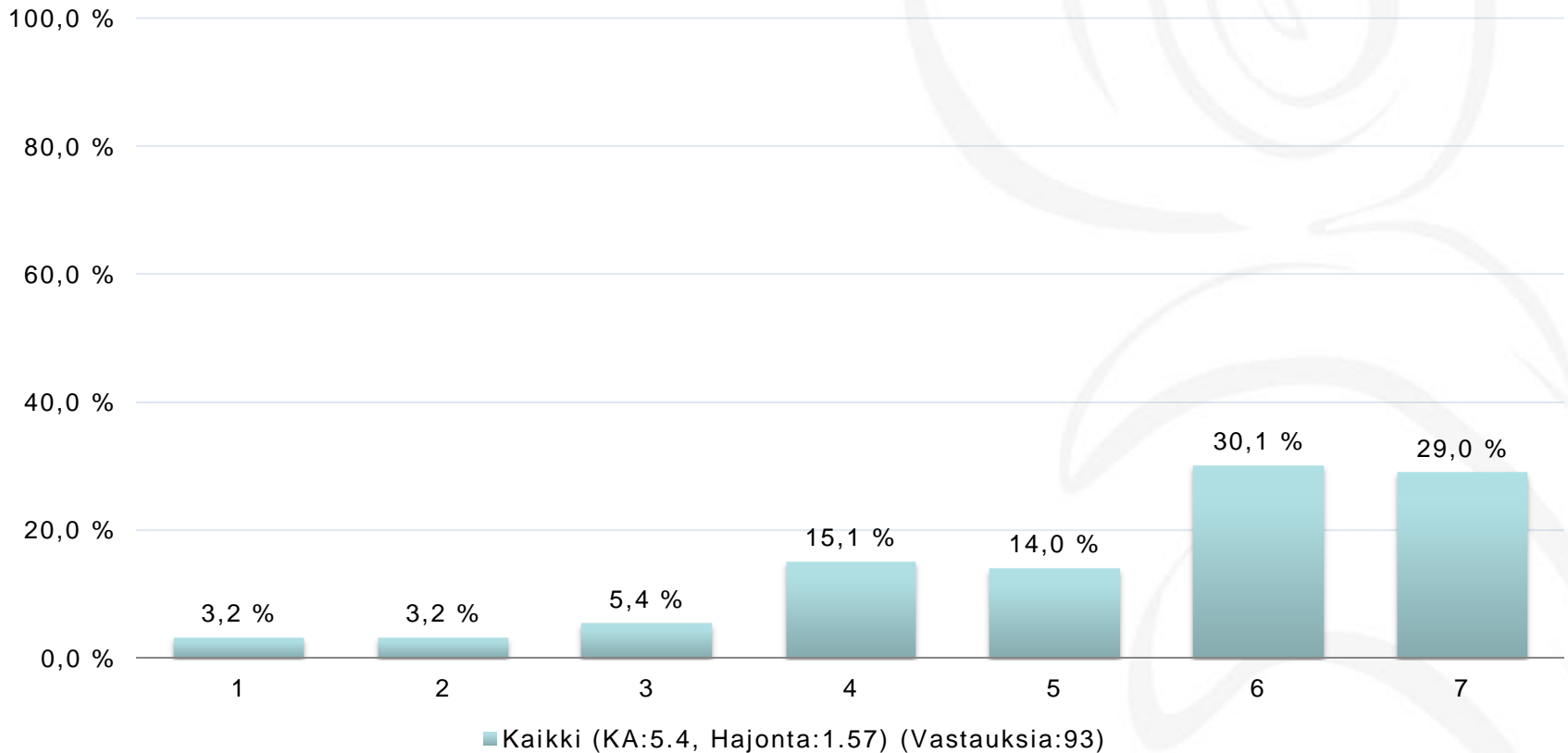
Mitä muita ajatuksia siirtymä herättää? (Kaikki)

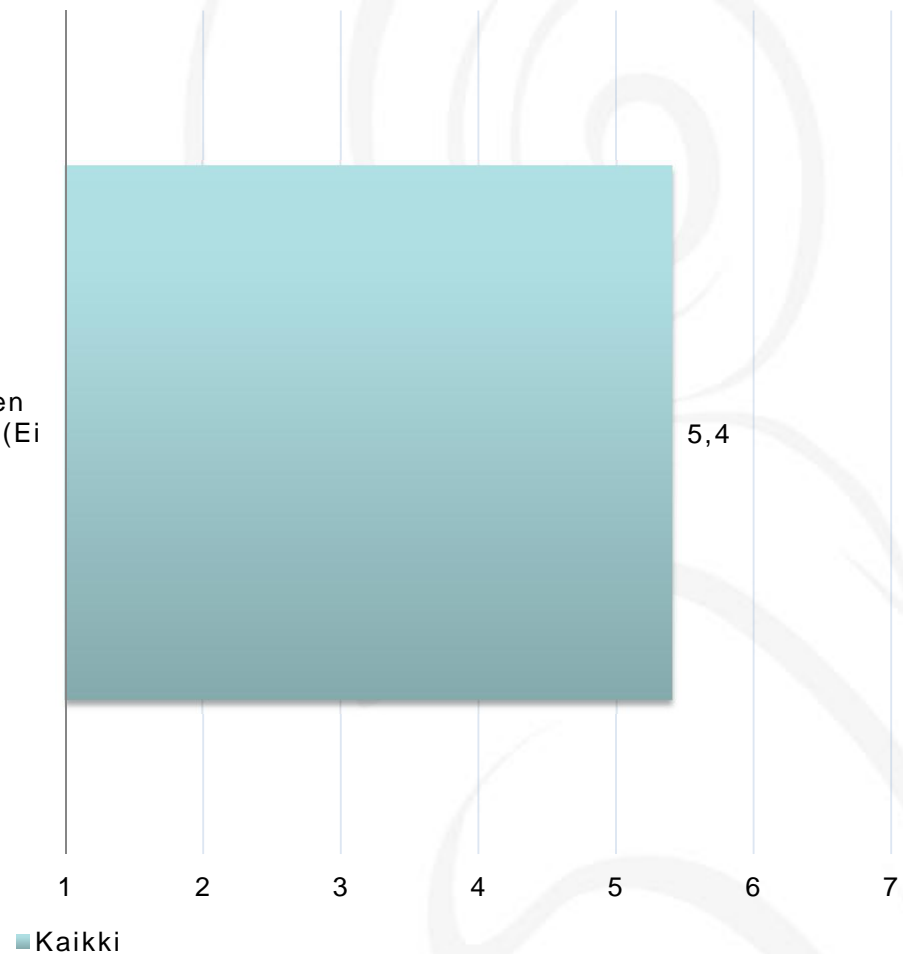
“hyvin toimiva ysa muutetaan muutoksen vuoksi ja käytöstä tulee todennäköisesti vaikeampaa”

“olemme olleet tyytyväisiä YSAaan ja siksi emme näe tarvetta muutoksille”

Asteikolla 1-7 (1=varautuneesti, 7=innostuneesti), miten suhtaudutte YSAsta ja Allärsista YSOon siirtymiseen? (Ei sitouta mihinkään)

Asteikolla 1-7 (1=varautuneesti, 7=innostuneesti), miten suhtaudutte YSAsta ja Allärsista YSOon siirtymiseen? (Ei sitouta mihinkään)

Siirtymän alustava roadmap

- Ø Käyttäjille suunnatun kyselyn deadline (2/2017)
- Ø Järjestelmätoimittajille suunnattu kysely (3/2017)
- Ø Sisällönkuvailun asiantuntijaryhmän lausunto (5/2017)
- Ø Kuvailustandardien kansalliseen kehittämissryhmän lausunto (5/2017)
- Ø Tietolinja-artikkeli kyselyiden tuloksista ja siirtymästä (5/2017)
- Ø YSO MARCiksi (5/2017?)
 - Ø YSO Alephiin (ehkä myös Voyageriin) (5/2017?)
- Ø Tarkka suunnitelma (6/2017?)
- Ø Päätös siirtymiseen ja toimenpiteiden aloittamisesta Kansalliskirjastossa (8/2017?)
- Ø Sisällönkuvailukoulutus (alkaa syksyllä 2017, jatkuu koko seuraavan vuoden) - järjestetään yhteistyössä sisällönkuvailuverkoston kanssa
- Ø Päätös siirtymiseen kirjastosektorilla (10/2017?)
- Ø Kansallinen konversio (1/2018?)

The logo for 'finto' consists of the word 'finto' in a blue, lowercase, sans-serif font. To the left of the text, there are two horizontal dotted lines. A vertical dotted line passes through the 'i' and 'n' of the word.

Kiitos!
mikko.lappalainen@helsinki.fi

finto-posti@helsinki.fi